

Bíróság neve: Szegedi Ítéltábla

Ügyszám: III.Gf.30.136/2022/9

...

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Gf.III.30.136/2022/9.

A felperes:

felperes Kft. (felperes székhelye)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Sós Márta Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Sós Márta, ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

Az alperes:

alperes Zrt. (alperes székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselői:

Szíjj & Czira Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. L. Nagy László ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

Mocsai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Mocsai Sándor ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

A per tárgya:

Vállalkozói díj megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának a száma:

Kecskeméti Törvényszék 10.G.20.244/2022/34.

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

Alperes, 10.G.20.244/2022/37.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, és az alperes által felperesnek fizetendő marasztalási összeget 2 852 503 (kettőmillió-nyolcszázötvenkettőezer-ötszázhárom) forintra és ezen tőkeösszeg elsőfokú ítéletben meghatározott kamatára leszállítja.

Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasítja.

A felperes által az adóhivatal külön felhívására fizetendő le nem rótt első- és másodfokú eljárási illeték összegét 340 000 (háromszáznegyvenezer) forintra felemeli, míg az alperes által az adóhatóság külön felhívására fizetendő le nem rótt első- és másodfokú eljárási illeték összegét 340 000 (háromszáznegyvenezer) forintra leszállítja.

Mellőzi az alperes perköltség fizetésre kötelezését, és felperest kötelezi, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 324 233 (háromszázhuszonnégyezer-kettőszázharminchárom) forint elsőfokú perköltséget.

A fentieket meghaladó első- és másodfokú költségeiket a peres felek maguk viselik.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

[1] A peres felek 2013. július 1-jén alvállalkozási szerződést kötöttek (keresetlevél F/4. számú melléklet), melynek keretében az alperesi fővállalkozó által 2013. május 23-án önkormányzat neve, mint építtetővel kötött szerződés szerint csatornahálózat kiépítéséből, az ún. 2. és 3. számú öblözet építési munkálatainak kivitelezésére vállalkozott a felperes.

[2] A vállalkozási szerződés 2. pontja szerint „a vállalkozói díj várható összege”:

mélység

	1,5 m-ig	1,5-2,5 m között	2,5-3,5 m között	3,5 m felett	4,5 m felett
földút	6 700 Ft/m	7 200 Ft/m	9 000 Ft/m	11 700 Ft/m	13 200 Ft/m
aszfaltos út	7 700 Ft/m	9 700 Ft/m	12 200 Ft/m	13 200 Ft/m	16 200 Ft/m
padkában	7 700 Ft/m	8 700 Ft/m	10 700 Ft/m	12 200 Ft/m	14 200 Ft/m

A szerződéses ár a következő tételeket tartalmazta:

3/1. csatornaépítés valamennyi munkafázisát, melyek a következők:

- előzetes állapotfelvételek elkészítése
- nyomvonal kijelölés
- földmunka végzése
- föld, törmelék elszállítása a B... Kft. által megjelölt helyre
- gerincevezeték építése
- bekötések építése
- MMT szerinti tömörítés
- ideiglenes úthelyreállítás
- bekötési vázrajz készítése
- bekötési nyilatkozat kijelölése
- víztartáspróba
- bejárók, járdák helyreállítása

- fedlap és künet betonozás

A szerződéses ár nem tartalmazta

- a nyomvonal marógéppel történő marását,
- a csatorna első kamerázását,
- a csatorna nyomvonal első tömörségi mérését.

A 2. pont utolsó mondata szerint: „Elszámolás módja: Tételes elszámolással”.

[3] A szerződés szerint a munkaterület átadásának időpontja: 2013. július 1., a befejezés időpontja: 2013. december 31. A felek kikötötték a részteljesítés lehetőségét.

A szerződés 20. pontjában a felperes az alperes által az alvállalkozóival szemben kikötött általános szerződési feltételeit (ÁSZF) magára nézve kötelezőnek ismerte el.

[4] A szerződést a felek a munkaterület átadásának késedelmére (2013. július 1. helyett 2013. szeptember 9.) és a felperes kapacitásaira is tekintettel 2013. november 4-én akként módosították, hogy két öblözet építése helyett általános meghatározással „város neve Város csatornahálózatának építésére” vállalt kötelezettséget a felperes, mely az eredetinel kisebb mennyiségű munkálatok elvégzését jelentette, emellett a 2013. december 31-i teljesítési határidőt 2014. június 30-ig meghosszabbították.

[5] A felperes azonban a módosítás szerint vállalt munkát sem tudta kellő ütemezéssel végezni, 2014. áprilisáig a vállalt 30 kilométernyi szakaszból mindössze kb. 10 km készült el, melynek minőségét az alperes a saját építési naplójában több alkalommal kifogásolta. Az alperes 2014 tavaszán, látva felperes kapacitás hiányát, lemaradását, folyamatosan bevont más alvállalkozókat (C... Bt., D... Kft., E... Kft.), akik átvették az eredetileg felperes feladatává tett munkák végzését. Felperes 2014 júniusában levonult a munkaterületekről, és beszüntette saját tevékenységét. Az utolsó teljesítési igazolást 2014. április 11-én adta ki az alperes. Felperes építési naplót nem vezetett, felelős műszaki vezetőt nem alkalmazott. Az alperes vezetett építési naplót, azonban részben hiányosan, amely az építőipari kivitelezésről szóló 191/2009. (IX.15.) Kormányrendeletnek nem mindenben felelt meg.

[6] A perbeli szerződés alapján az alperes a teljesítési igazolásokra figyelemmel összesen 49 360 200 forint vállalkozói díjat fizetett meg a felperesnek a 2013. október 10. és 2014. április 11. közötti időszakban oly módon, hogy kizárólag a gerincezetékek hosszát vette a díjszámítás alapjául, a bekötő vezetékeket figyelmen kívül hagyta.

[7] A peres felek ügyvezetőinek 2014. július 1-jei személyes találkozásán az alperes ügyvezetője szóban közölte, hogy megszünteti a jogviszonyt, és a továbbiakban a felperes munkájára nem tart igényt. A felperes a továbbiakban már nem végzett munkát, és véglegesen levonult a munkaterületről.

[8] A munkaterület formális, dokumentált visszavételére nem került sor. A felperes által épített gerinccsatornán az alperes a továbbiakban több hibát észlelt, melyeket részben saját építési naplójában rögzített, illetve ezekről külön hibalistát is összeállított.

[9] Eszerint a felperesi munkavégzés jellemző hibái, hiányai voltak: helyenként (kontrás) ellentétes esésű vagy közel vízszintes, azaz esés nélküli a csatorna, amely esetén az elvezetett szennyvíz nem megfelelően áramlik az átemelők felé, a leülepedések miatt a szennyvíz berohad (bűzhatás) és nem megfelelő állapotban jut a tisztítótelepre, valamint rögzítésre került, hogy a vezeték mosatása növeli az üzemelési költségeket.

[10] Az alperes a felperes levonulása után más alvállalkozókkal fejezte be a kivitelezést, illetve javíttatta ki az általa megállapított hiányosságokat. A csatorna mosatását, a víztartási próbákat a felperes helyett az alperes végezte el, mely további kivitelezési hibákra derített fényt.

Kereset

[11] A felperes keresetében 33 203 000 forint tőke és annak 2014. június 1-től a kifizetés napjáig járó a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8 százalékponttal növelt mértékű késedelmi kamata, valamint perköltsége megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetét az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 389., 397. § (1) bekezdés, 402. § (1) bekezdés, 407. § (1) bekezdés, 301. § (1) bekezdés, valamint a 301/A. § (1), (2) bekezdéseire alapította, mellyel az általa félbehagyott teljesítésű építési-vállalkozási szerződés díjelszámolásából eredő, még fennálló követelését kívánta érvényesíteni.

[12] Hivatkozása szerint a teljesítési igazolások alapján a 428 db házi bekötő csatorna – melynek hossza összesen 3805 folyóméter – elkészítéséért 6 700 forint/folyóméter (díjtáblázat szerinti legalacsonyabb egységár) alkalmazásával 25 493 500 forint követelése még fennáll. A utca1 utcában cementkötésű tömörítés elvégzése (ideiglenes út helyreállítás) címén 180 000 forintot, a teljesítési igazolásokban nem szereplő további bekötőcsatornák megépítése miatt (utca2 utca, utca3 utca, utca4 utca, utca5 utca, utca6 utca) összesen 89 db házi bekötő vezeték 709 folyóméterére 6 700 forint/folyóméter egységáron számolva 4 750 300 forintot, továbbá a utca2 utcában épített gerinccsatorna 96 folyóméter hossza után – 8 700 forint egységáron számolva – 836 200 forintot követelt még alperestől, mely tételek állítása szerint nem kerültek elszámolásra, ahogyan a utca7 utcában végzett $2 \times 200 \text{ m}^3$ mértékű talajcsere ellenértéke sem, mely 4 860 forint/ m^3 egységáron számolva összesen 1 944 000 forintot tesz ki. Külön táblázatban foglalta össze a teljesítési igazolások alapján, hogy az ott feltüntetett utcákban hány darab házi bekötő csatornát, milyen folyóméter hosszúságban készített el. Mindezek alapján álláspontja szerint az alperes a neki még járó 33 203 000 forint vállalkozói díjat nem fizetett meg részére.

[13] Kifejtette, a szerződés típusát tekintve építési-szerelési szerződésnek minősül. Helytelenítette, hogy az alperes csupán a gerincvezetékekkel kapcsolatban elvégzett felperesi munkálatokra volt hajlandó teljesítési igazolásokat kiállítani és ez alapján kifizetéseket teljesíteni. A bekötő vezetékek, egy utcányi gerincvezeték és bizonyos talajcsere, valamint tömörítési munkálatok tekintetében azonban megtagadta a teljesítési igazolások kiadását és a vállalkozói díj megfizetését. Tanúk meghallgatását és igazságügyi szakértő kirendelését indítványozta az elvégzett munkálatok utólagos felmérésére, illetve mennyiségi és minőségi szempontú vizsgálatára. Indítványozta alperes kötelezését az építési napló csatolására.

Ellenkérelem

[14] Az alperes a kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását kérte, a keresetet valamennyi részösszeg tekintetében vitatta.

[15] Kiemelte, a felperes nem megfelelően mérte fel a kapacitását, és lehetőségeit a szerződés megkötésekor, a módosítás is azért volt szükséges, hogy konkrét öblözetek építése helyett általában fogalmazva város neve Város csatornahálózatának építésére vállal kötelezettséget, mely az eredetinel mérsékeltebb mennyiségű munkálatok elvégzését jelentette.

[16] Álláspontja szerint az alvállalkozási szerződés 2. pontja szerint a tételes egységárak figyelembevételével kifizetésre került az összes munkaelem ellenértéke, beleértve ebbe a felperes által utólag megjelölt gerinccsatorna építésen felüli bekötéseket, és talajmunkálatokat is. Ezt támasztja alá a teljesítési igazolások kiállításának módszere, ugyanis a teljesítések igazolása nem munkafajtánként történt, hanem utcákra lebontva. Az alvállalkozói szerződés egyértelműen és taxatíve határozta meg, hogy a felsorolt egységárak mely munkaelemeket tartalmazzák, és melyeket nem. Téves a felperes állítása, miszerint a teljesítési igazolásokból az tűnik ki, hogy alperes csak a gerinccsatornák elkészítésének a díját fizette ki. A leigazolt teljesítésekre a felperes a teljes díjtérítést megkapta.

[17] A 4 750 300 forint összegű követelés tekintetében előadta, valóban felperes feladata lett volna a bekötő vezetékek kiépítése, melyet meg is kezdett, azonban csak részben, hibákkal teljesített, ezért alperes kénytelen volt azokat maga javítani, illetve más alvállalkozók bevonásával kijavíttatni, pótoltatni. A keresettel érintett utcák vonatkozásában ezért sem állt módjában teljesítési igazolást kiállítani. A 6 700 forint egységár megjelölés alaptalan, eltúlzott, hiszen az a teljes munkarészre került kiszámításra, arra is, amelyet nem végzett el a felperes. A ténylegesen elvégzett munka a szerződéses ár szerinti munkák 40%-át sem érte el. A táblázatban felsorolt utcákban a bekötésekhez kapcsolódó minősítési, víztartási próbák is elmaradtak. A felperes azzal, hogy a munkát egyrészt félig, másrészt nem megfelelő minőségben végezte el, alperes számára még többletmunkát is okozott, hiszen szükséges volt felperes munkáját felülvizsgálni és esetenként kijavítani.

[18] Alperes vitatta a 835 200 forint összegű vállalkozói díjigényt is, mivel állítása szerint a utca2 utcát nem a felperes, hanem a D... Kft. kivitelezte, melyről teljesítési igazolást

és számlát csatolt. A táblázatban foglalt további utcák bekötéseit is más alvállalkozók készítették, melyeket név szerint sorolt fel.

[19] Az 1 944 000 forint és a 180 000 forint megfizetésére irányuló vállalkozói díjigénnyel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a szerződéses ár részét képezte a tömörítés és az ideiglenes úthelyreállítás is, ezért álláspontja szerint ezeket külön még egyszer nem követelheti a felperes. A utca7 utcában szintén a szerződésen alapult az elszámolás, a teljesítési igazolás szerint a szerződéses ár részét képezte a talajcsere is, ezért alperes számára érthetetlen, milyen szempontok alapján határozta meg a talajcsere után fizetendő 4 860 forint/m³ egységárat a felperes, erre vonatkozó külön szerződés vagy megállapodás nem volt a felek között.

[20] A felperes nem csatolt olyan bizonyítékot, például építési naplót, amely bizonyítaná állításait. Alperes hivatkozott e körben az ÁSZF átalányáras, illetve tételes költségvetés kikötéseire.

[21] Megjegyezte, a tárgyi projektet 2015. március 23-án készre jelentette a saját megrendelője felé, ennek ellenére a felperes nem jelezte a jelen per tárgyát képező elszámolási igényét sem az elszámolás időszaka alatt, sem közvetlenül a kivitelezés befejezését követően.

[22] Véleménye szerint a felperes által indítványozott igazságügyi szakértői bizonyítás utóbb már nem lenne képes azt megállapítani, hogy az adott munkafázist pontosan melyik, illetve hány alvállalkozó fejezte be, illetve, hogy az milyen ütemben és hány fázisban kivitelezték.

[23] Az alperes arra is hivatkozott, hogy a felperes munkavégzése kapcsán számos esetben mennyiségi és minőségi kifogást tett, felperes nem tudta sem a megfelelő ütemben, sem a megfelelő minőségben és mennyiségben elvégezni a munkát, ezért került sor az alvállalkozói szerződés módosítására, majd megszüntetésére. A munkálatok során vált világossá, hogy egy teljes öblözet komplex kiépítésére a felperes kapacitása és képességei nem elegendők, ezért 2013. november 4-én közös akarattal módosították az alvállalkozói szerződést olyan formában, hogy öblözet építése helyett egy kisebb mennyiségű munkálat elvégzésére vállalt kötelezettséget a felperes, későbbi határidő engedélyezése mellett, azonban ennek teljesítésére sem volt képes.

Viszontkereset (beszámítási, szavatossági kifogások)

[24] Az alperes az ellenkérelmében felhozott indokok alapján először viszontkeresettel élt, melyet utóbb beszámítási kifogásként tartott fenn. Ez alapján 9 533 750 forint tőke és annak 2015. március 23-tól a kifizetés napjáig járó, a régi Ptk. 301/A. § (2) bekezdés szerinti mértékű késedelmi kamatkövetelést kívánt a keresettel szemben érvényesíteni.

[25] Ebből a felperes által el nem végzett víztartási próbák költségének megtérítését igényelte. Állítása szerint e munkákat összesen 4 040 folyóméter hosszon végezték el, ami 1 000 forint/folyóméter egységárral 4 040 000 forint többletköltséget okozott számára.

[26] Hivatkozott a második és a harmadik öblözetre vonatkozó jegyzőkönyvekre, melyek igazolják a víztartási próbák utólagos elvégzését, azok minden esetben utóbb, 2015. évben történtek meg, amikor már a felperes elhagyta a munkaterületet. Ezen túlmenően felperes egyéb munkákat sem végzett el; úgy, mint a bekötések kiépítése a gerincvezetékéről, a bekötések süllyesztése, bizonyos helyreállítások, például kapubejáró vagy térköburkolat, öntvény fedlap betonozás, továbbá egyéb kiegészítő munkák és javítások (7/A/4. alatti táblázat).

Alperes hivatkozott a lakossági panaszbejelentésekre (7/A/5. szám), illetve az általa végzett ellenőrző bejárás során felfedett hibákra, melyek javítását szintén mással kellett elvégeztetni. Ebből adódóan 4 039 450 forint alvállalkozói munkadíj költsége merült fel, melyet hibás teljesítésből eredő kártérítés címén kívánt felperesre továbbhárítani.

[27] A felperes nem végezte el a bekötéshez kapcsolódó minősítést sem (víztartási próbák). Összességében a 40%-ot sem érte el az elvégzett munka aránya a szerződésben vállaltathoz képest.

A követelésösszecszerűsége alátámasztásaként alperes hivatkozott a más alvállalkozókkal elvégeztetett munkák teljesítési igazolásaira, akik a legtöbb esetben ugyanolyan vagy közel hasonló szerződéses konstrukció és árképzés szerint végezték el a munkákat, ahogyan a felperes.

[28] Alperesnek többletköltséget okozott, hogy át kellett szerveznie az erőforrásait, új alvállalkozókat kellett a kivitelezésbe bevonni, felperes munkavégzését felül kellett vizsgáltatni, majd pótoltatni, javíttatni, amely több esetben időigényesebb és komplikáltabb, mint újonnan megépíteni a kívánt művet. Ennek mértékét, mint általános belső rezsiköltséget, a fenti két tétel együttes összege; (8 079 450 forint) 18%-ában, vagyis 1 454 301 forintban határozta meg.

[29] Álláspontja szerint a felperes nem teljesítette szerződéses kötelezettségeit, míg ő eleget tett a vállalkozói díj kifizetési kötelezettségének. A hiányos, hibás teljesítéssel a felperes szerződést szegett, ezzel kárt okozott, ezért helytállási kötelezettséggel tartozik, a hibás teljesítésből eredő kár megtérítésére köteles.

Ellenkérelem a beszámításra vonatkozóan

[30] A felperes a viszontkeresetre előadott érdemi ellenkérelmében vitatta, hogy alperesnek kifogása lett volna a teljesítéssel összefüggésben, hangsúlyozta, a teljesítési igazolásokat maga az alperes állította ki. Az alperes a minősítési-ellenőrzési módokat közül nem a szerződésben előírt víztartási próbát választotta, hanem a csatornák csőkamerázását. Vitatta az 1 000 forint/folyóméter számítás lehetőségét, ilyen egységarat sem a vállalkozási

szerződés, sem más dokumentum nem tartalmaz. A csatolt alvállalkozói szerződésekből nem beazonosítható, melyik csatornaszakaszon hol, milyen munkát, milyen mennyiségben és időráfordítással végeztek az alvállalkozók.

Az elsőfokú ítélet

[31] Az elsőfokú bíróság első ízben meghozott ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 6 959 463 forint tőkét és annak járulékait, valamint ehhez igazodó 3 077 593 forint perköltséget. A bíróság ezt meghaladóan a viszontkeresetet is elutasította. Kötelezte továbbá a felperest a le nem rótt elsőfokú eljárási illeték megfizetésére.

[32] A bíróság ítélete jogi indokolásának első részében a perben irányadó 1959. évi rPtk. építési vállalkozási szerződésre vonatkozó szabályait ismertette, melyek a perbeli jogvita elbírálásának kiindulópontjául szolgálnak. Ezt követően a szerződés tartalmát vizsgálva a felek eltérő értelmezéseire tért ki, a felperest szerződés alapján terhelő építési kivitelezési kötelezettségek körét illetően. A szerződés értelmezésére irányadó rPtk. szabályokat alapul véve a szavak általánosan elfogadott jelentése, az eset körülményei és a nyilatkozó feltehető akarata alapján a rendelkezésre álló bizonyítékokat, köztük a perben beszerzett szakértői véleményt is figyelembe véve, a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a csatorna bekötési szakaszok hossza után az egységárak szerinti díj külön nem számítható fel, az egységárak egyaránt magukban foglalják a gerincvezeték és a bekötések építését is. Ebből következően a vállalkozói díj alapját kizárólag a kiépített gerincvezeték folyóméter hossza adja meg. Ez szorozható a szerződés 2. pontja szerinti táblázat egységáraival. Ebből a szerződésértelmezésből kiindulva a bekötési munkálatokhoz kapcsolódó 25 493 500 forint, valamint 4 750 300 forint megfizetése iránti kereseti kérelmeket jogalap hiányában a bíróság alaptalannak ítélte. Ugyanezen okból találta megalapozatlannak a bíróság az ideiglenes úthelyreállításhoz és a talajcsere költség megfizetéséhez kapcsolódó követeléseket is 180 000 forint, illetve 1 944 000 forint összegben. E tételekre nézve is egyértelműen megállapíthatónak találta, hogy a szerződéses egységár részét képező felsorolásban szerepelnek.

[33] A utca2 utcában végzett munkákat illetően a tanúbizonyítás arra rávilágított, hogy a felperes tisztító idomokat helyezett el, és a bekötőelemeket is kiállította, azonban a további munkákat már másik alvállalkozó végezte el, köztük a gerincvezeték-létesítést is. A bíróság a további tanúbizonyításokat nem találta elfogadhatónak az ezzel kapcsolatos felperesi állítások alátámasztására és elsősorban az alvállalkozói építési napló hiánya miatt jutott arra a következtetésre, hogy a díjigény e tekintetben sem megalapozott.

[34] Ezt követően az elsőfokú bíróság a viszontkeresetet vizsgálta, elsődlegesen a hibás teljesítésre alapított alperesi igényeket, melyeket álláspontja szerint a szakértői bizonyítás igazolt. A szakértői véleménnyel szemben a felperes alaptalanul vitatta azt az alperesi védekezést, hogy nem végeztek el a házi bekötéseket vagy nem megfelelő minőségben került erre sor a utca3 és a utca6 utcákban. Az alperesi állítások igazolására felajánlott tanúbizonyítás a szakértői vélemény tükrében nem vezethetett eredményre. Az indokolásba beemelt tanúvallomásokból vett idézetek a bíróság megítélése szerint azt

tükrözik, hogy a tanúk általában hiánytalan, hibátlan munkavégzést állítottak, azonban ezek csak egy-egy szakaszra voltak vonatkoztathatók, emellett a tanúk jellemzően csak általánosságban mozgó emlékeket idéztek fel. Ezekkel szemben a szakértő egyértelműen kijelentette, hogy a felperes által elvégzett munkákkal kapcsolatos hiányosságokat vizsgálta, az alperes pedig magyarázatát adta annak, hogy a teljesítési igazolások ellenére utóbb váltak számára ismertté különböző hibák, melyek kijavítása szükségessé vált a felperes munkaterületről történt levonulását követően. A bíróság e körben is felperes terhére rótta, hogy építési naplót nem vezetett, műszaki vezetőt nem alkalmazott, mely alkalmas lehetett volna a hibás teljesítési elemek miatt felmerült szavatossági kötelezettség alóli mentesüléshez. A bíróság a javítással kapcsolatos viszontkereseti igény tekintetében elfogadta a szakértői becslést, mely szerint a hibásan elkészített gerinccsatorna anyagmentes árából – ami a felperesnek kifizetett vállalkozói díj összegével azonos – 30%-ot indokolt levonni ezen a címen. Ebből adódóan a bíróság 4 039 450 forint javítási költségre nézve fogadta el megalapozottként az alperesi igényt.

[35] A felperes helyett alperes által végeztetett víztartási próbák költségét a bíróság az alperesi egységár-számításhoz képest a szakértő által reálisként meghatározott 460 forint/folyóméter egységárral fogadta el 1 858 400 forint összegben. Az alperest megillető két költségterítélhez további 18%-os mértékű a szakmai körökben elfogadott rezsi átalány költségterítést is hozzászámíthatónak ítélte, figyelemmel a szakértő ezt megerősítő nyilatkozataira. Mindez együttesen tette ki a felperest terhelő, alperes javára megítélt 6 959 463 forint összegű fizetési kötelezettséget.

Az ítéltábla részlete

[36] Az ítélet ellen felperes által előterjesztett fellebbezés folytán eljáró ítéltábla az ügyben részítéletet hozott, mellyel a keresetet elutasító elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta és kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt 23 300 588 forintot és e tőkeösszeg utáni törvényes mértékű késedelmi kamatot fizessen meg a felperesnek. A felperes 4 750 300 forint és járulékaira vonatkozó bekötőcsatorna, továbbá 836 200 forint és járulékaira vonatkozó gerinccsatorna építés ellenértékének megfizetésére irányuló kereseti kérelmet elutasító, valamint a felperest 4 766 551 forint tőke és járulékai megfizetésére kötelező elsőfokú ítéleti rendelkezéseket hatályon kívül helyezte és e körben az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban meghozott elsőfokú ítélet

[37] A megismételt eljárásban a bíróság az ítéltábla által szükségesnek talált szakértői bizonyítás-kiegészítés lefolytatása nyomán meghozott ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 5 430 820 forint tőkét és ennek 2014. június 1. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

[38] A bíróság ítéletének indokolásában a kiegészített szakértői véleményt elfogadva megítélhetőnek talált vállalkozói díj címén a felperes javára a utca2 utcában végzett

gerincvezeték építési munkák ellenértékeként 881 924 forintot, továbbá a utca2 utca, utca3 utca , utca4 utca esetében 29 házi bekötőcsatorna 243 fm hosszúságában, valamint a utca5 utcában 26 házi bekötőcsatorna építés 208,2 fm hosszúságban, a utca6 utcában ugyancsak bekötővezeték építés ellenértékeként szakértői felmérés alapján mindösszesen 4 548 896 forintot. A két összeg együttesen adta az ítéletben megállapított marasztalási összeget, mellyel a bíróság álláspontja szerint vállalkozói díj címén még tartozik az alperesi fővállalkozó felperesnek.

[39] Az alperes beszámítási kifogását vizsgálva a bíróság hangsúlyozta, az építési naplóbejegyzések újabb szakértői elemzése, értékelése nem vezetett eredményre. A szakértő a hibás teljesítési elemekről ugyan számszaki levezetéseket végzett, azonban kijelentette, a tételek műszaki jogossága, indokoltsága a táblázatokban feltüntetett munkák elvégzésének nem megfelelő dokumentáltsága miatt utólagosan szakértői részről tételesen azok nem voltak vizsgálhatók. A szakértő által figyelembe vehetőnek tekintett táblázatos levezetések alapján 3 121 454 forint merülhet fel javítási költségként, melyet a szakértő becsléssel 70%-ban fogadott el, mely csökkentett javítási költség kifejezetten a felperesi hibás teljesítéssel összefüggésbe hozhatók. Az így csökkentett költségátalányhoz lenne hozzászámítható a szakértő szerint a 18%-os rezsiköltség-átalány. A szakértői elszámolással kapcsolatban a bíróság hangsúlyozta, azt a felperes nem fogadta el, hivatkozott arra, hogy a szakértő maga adta elő, csak általánosságban tud a hibákra nyilatkozni és csupán valószínűsíteni tudja azok fennálltát, illetve az alperesi hibás teljesítéssel való okozati összefüggést. A szakértő személyes meghallgatását a bíróság úgy értékelte, bár az öntöttvas fedlapok cseréjének szükségességét nem fogadta el, ennyiben csökkentette az alperesi ellenkövetelés összegét, de a levezetett számításához kapcsolódó nyilatkozata szerint a rendelkezésére bocsátott építési naplók bejegyzései nem voltak összevethetők az alperesi hibajegyzékkel. Felhívta a figyelmet a szakértő, hogy az építési naplókban a hibákra, hibahelyekre, észrevételezés időpontjára, javításra való felhívásra tételes egyértelmű bejegyzések nem voltak. A bíróság mindezt úgy értékelte, hogy a hibás teljesítés körének és mértékének pontos, tételes meghatározás hiányában a többletköltségeket az alperes nem tudta kétséget kizáró módon bizonyítani, melyre tekintettel a beszámítási kifogást a szükséges szintű bizonyítottság hiányában alaptalannak ítélte, ezért nem került sor a felperesnek járó vállalkozói díj csökkentésére.

Az alperes fellebbezése és a fellebbezési ellenkérelem

[40] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak megváltoztatását és a kereset teljes egészében történő elutasítását. Másodlagosan a beszámítási kifogásának helyt adással a marasztalása összegének 2 185 015 forinttal történő leszállítását. Az alperes változatlanul fenntartotta azon jogi álláspontját, hogy a megkötött szerződés átalányáras típusú volt, a vállalkozói díjat átalányárként határozta meg és magában foglalta a vállalkozó által ismert csatornaépítéssel kapcsolatos, valamennyi munkafolyamatot és fázist, melyet a 3.1. pont részletezett. Ennek oka az volt, hogy a különböző műszaki tartalom miatt nem lehet utólagosan tételesen felmérni az elvégzett munkákat, két egymás melletti ingatlan gerincvezetékre történő rákötés is több vonatkozásban lehet alapvetően eltérő műszaki tartalmú és költségigényű. Hangsúlyozta, a felperes építési naplót nem vezetett, ennek okán csupán utólagos felméréssel, illetve becsléssel lehetne az általa elvégzett munkákat rekonstruálni, ez lényegében igazolhatatlanná és bizonyíthatatlanná teszi az általa állított munkák elvégzését.

[41] Megjegyezte, a tételes elszámolás feltételes elfogadása esetén is jogellenes a becsléssel történő megállapítás az egyes felperesi munkavégzések vonatkozásában, mivel saját felróható magatartására jogot senki sem alapíthat, márpedig felperes nem tesz mást, mint arra alapít kereseti igényt, amelynek bizonyítékait saját maga nem képes szolgáltatni. Alperes kétségesnek tekintette azt, hogy becsléssel utóbb a felperesi teljesítés mértékét és annak ellenértékét a szakértő képes meghatározni. Álláspontja szerint azzal, hogy a felperes nem vezetett építési naplót, utólag ő maga tette lehetetlenné teljesítésének igazolását, ezért erre díjigény nem alapozható. Ezzel szemben a beszámítási kifogás alapját video- és fényképfelvételek, tanúvallomások, építési naplóbejegyzések felhasználható bizonyítékként támasztották alá. Az is felperesnek róható fel, hogy hivatalos átadás-átvétel, illetve hiba lista felvétele nélkül levonult a munkaterületről.

[42] Alperes kérte figyelembe venni, hogy a szakértő a megismételt eljárásban ellentétes nyilatkozatokat tett a még vizsgálandó gerinccsatorna és házi bekötő csatornák felmérhetőségét illetően, illetve a pontos műszaki tartalom feltárására vonatkozóan. Kiemelte, neki az átalánydíjas vállalás következtében ilyen jellegű műszaki tartalmak rögzítésére nem terjedt ki a kötelezettsége. Előadta továbbá, a perben nem vitatta a utca4, utca6 utcai, valamint utca3i utcai házi vízbekötések elkészítését, ez azonban nem jelent elismerést ezen díjkövetelésekre nézve. A munkát ilyen fázisokra megbontani az elszámolás kapcsán nem lehetett volna, az így kalkulált díj nem áll arányban az átalánydíjas szerződés összegével és értékével, amit csak a szerződésben szereplő táblázat alapján lehet számítani. Hangsúlyozta, ott egy esetben sincs házi vízbekötés beárazva, vagy értékmegjelöléssel ellátva. A 37., 38. és 39. tételek vonatkozásában fenntartotta az elsőfokú eljárásban előadott ellenkérelmét. Külön kitért arra, ha a felperes építési naplót vezetett volna, közreműködött volna a munka lezárásakor, átadás-átvétel, műszaki tartalom dokumentálását célzó jegyzőkönyvet felvesz, akkor nem állna elő olyan helyzet, hogy az elvégzett munkák műszaki tartalmához szakértői becslést kell alkalmazni. Kérte beszámítási kifogásának helyt adást a szakértő által alkalmazott 70%-os arányosítással.

[43] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Elsődlegesen arra hívta fel a figyelmet, hogy a fellebbezés petituma pontosításra szorul, abból nem tűnik ki, hogy a kereset teljes körű elutasítását kéri-e az alperes vagy a beszámítási kifogásának helyt adással marasztalásának mérséklését. Utóbbival kapcsolatban felperes megjegyezte, a beszámítás a tartozás és követelések egymásközi kiegyenlítésének egy teljesítési módja, mindenképpen azt feltételezi, hogy az alperesnek is legyen felperesi követeléssel szembeállítható megalapozott igénye. Továbbiakban felperes felhívta a figyelmet, hogy a jogerős részítélettel már érdemben elbírált jogalap kérdése nem tehető újra vitássá, ezt az anyagi jogerőhatás kizárja.

[44] Az építési naplóvezetés elmaradása nem gátolta meg a szakértői bizonyítást, a szakértő a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján számszakilag pontosan ki tudta számolni a felperes által ténylegesen elvégzett munkák szerződés szerinti ellenértékét, vagyis a vállalkozói díj összegét. Ezt az alperes sem vitatta a megismételt eljárásban, a szakértői vélemény megállapításaira nem tett nyilatkozatot. A szakértő nem eshetőleges becslést adott, hanem pontosan kidolgozott számításokat tudott végezni. Ezzel szemben az alperesnek nem sikerült bizonyítania kétséget kizáróan a felperes hibás teljesítését, a kifogás ezért nem lehet alapos.

Az ítéltábla döntésének indokai

[45] A fellebbezés részben alapos.

[46] A Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (Pp.) 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre tekintettel, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a fellebbezés 371. § (1) és (2) bekezdésében megjelölt tartalmi követelményei körében előadottak. E jogszabályi rendelkezésből következik, hogy korlátot nemcsak az képez, hogy a fellebbező fél milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy ezt milyen indokkal teszi, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik.

[47] A megismételt eljárásban hozott ítélet ellen kizárólag az alperes nyújtott be fellebbezést, mely nem érintette a kismértékű részbeni elsőfokú keresetelutasítást, így az ítéltábla jelen felülbírálat során erre nézve nem vizsgálta az elsőfokú ítéletet, a másodfokú döntés a keresetet elutasító részre nem terjed ki.

[48] Felperes fellebbezésében elsődlegesen akként kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, hogy teljes egészében utasítsa el a bíróság a keresetnek 5 430 820 forint és járulékai erejéig helyt adó ítéleti rendelkezést. Az ezzel kapcsolatos indokolás szerint a felperes azért nem jogosult további vállalkozói díjra, mivel átalánydíjas szerződési megállapodás volt a felek között, mely a bekötőcsatornákkal kapcsolatos díjazást nem határozta meg, az egységárak kizárólag a gerinccsatorna-építésre voltak alkalmazhatók. A felperesi álláspont szerint a vállalkozói díj táblázatos egységárak szerinti meghatározása átalánydíjas megállapodásnak tekintendő.

[49] Az ítéltábla nem osztotta e jogi álláspontot a szerződésértelmezés kapcsán. A vállalkozási szerződés 2. pontjának szövegezéséből kiemelendő, hogy a vállalkozói díj *várható* összegét említi a táblázatra utalásban, mely azt mutatja, hogy a szerződés megkötésekor a felek még nem rögzítették a végleges vállalkozói díjat, a táblázatos egységárak a díj utólagos kiszámítását teszik csak lehetővé. Emellett az ítéltábla felhívja a figyelmet a szerződés ugyanezen pont utolsó sorára, melynek szövegezéséből teljesen egyértelműen kitűnik, hogy a felek utólagos tételes elszámolással kívánták meghatározni a felperesnek járó vállalkozói díjat. Ezen szerződési nyilatkozattal szükséges volt a tényállás kiegészítése is, melyet jelent ítélet indokolásának [2] bekezdése már tartalmaz.

[50] A vállalkozási szerződésekkel kapcsolatos díjviták elbírálása során több évtizedes bírói gyakorlat alakult ki a díjmeghatározás megítélését illetően. Kiindulópontként rögzítendő, hogy a kivitelezésre irányuló építési vállalkozási szerződések esetén a vállalkozói díj meghatározása egyösszegben, fix átalányáron, vagy utólagos tételes felmérésre utalással történik. A vállalkozói díj a szerződés olyan lényeges tartalmi kelléke, melyben a feleknek a szerződés érvényes létrejötte érdekében a szerződés megkötésekor kell megállapodniuk. Ennek hiányában a vállalkozási szerződés létre sem jön [rPtk. 205. § (2) bekezdés, 389. §].

[51] A jelen esetben kétséget kizáróan megállapítható, hogy az utólagos tételes felméréssel történő díj-meghatározásra a megállapodás megtörtént, a vállalkozói díj ilyen módon történő megállapítása folytán a szerződés létrejött a felek között. Nem ellentétes az elszámolások megállapodással, ha a felek előre csak egy prognosztizált árat vagy egységárakat határoznak meg, ettől még nem válik a szerződés átalányárassá, ez tájékoztatási célokat szolgálhat, illetve a díj utólagos pontos kiszámítását teszi lehetővé. Ténylegesen a felek a végleges vállalkozói díj kiszámításának módját ilyen esetben úgy határozzák meg, hogy a teljesítést követően a díj számlázása a leigazolt, elfogadott felmérés tételei alapján a műszakilag indokolt munkák és beépített anyag figyelembevételével történik. A vállalkozónak a ténylegesen elvégzett teljes munka mennyiségét és a beépített anyagot kell tételesen igazolnia, ennek érdekében célszerű felmérési naplót készíteni, melyben rögzíti az elvégzett munkatételeket és a felhasznált anyagot, ezt a megrendelő ellenőrzi, leigazolja. A számlázásra a leigazolt felmérési napló tételei alapján kerülhet sor. Az utólagos tételes felmérés esetén jellemző jogvita, hogy a megrendelő egyes munkatételek tényleges elvégzését, azok mértékét, műszaki indokoltságát vagy a beépített anyagtétel árfekvésének indokoltságát vitatja vagy nem fogadja el, kollaúdálja a vállalkozói számlát. A bizonyítás a perben a vállalkozót terheli, a jogvita tisztázása tipikusan szakértői bizonyítás útján történik a vitatott tételekre kiterjedően (Kemenes István: Az építési vállalkozási szerződések, 23. oldal, Komplex Kiadó, Budapest, 2008.).

[52] A bírói gyakorlat utólagos tételes felméréssel történő díjmegállapításnak tekinti azt is, ha a felek egyes, később felmérésre kerülő munkafázisokra vonatkozó egységárakat átalányár formájában előre rögzítenek (BDT2006. 1472 számú eseti döntés). Az építési szerződések körében a vállalkozói díjban történő megállapodás történhet úgyis, hogy a vállalkozó a munka előzetes felmérése után egy tájékoztató irányarat közöl, ennek ellenére a feleknek az utólagos tételes elszámolást még el kell végezniük a díjmeghatározás érdekében (BDT2003. 903 szám alatt közzétett eseti döntés, BDT2002. 637 számú eseti döntés). A vállalkozói díj tételes felmérésre utalással történő meghatározása esetén a kivitelezőnek utólag, egyedileg, tételesen kell kimunkálnia, melyek voltak azok az igazolt teljesítési tételek, amelyek tekintetében díjkövetelése megalapozottan fennáll (BDT2007. 1711 számú eseti döntés).

[53] A perbeli esetben a felperes nem vezetett építési naplót és a jogszerűen igényelt bekötőcsatornákkal kapcsolatos díjának megalapozottságát az említettek szerinti teljesítési jelentésekkel nem tudta alátámasztani. Ez a körülmény azonban nem jelenti automatikusan azt, hogy a perbeli követelés alaptalan lenne. Az építési napló hiánya felperesre eső fokozott bizonyítási teher miatt nem zárja el a felperest attól, hogy az általa elvégzett munkákról azok ellenértékéről tényállításokat tegyen és azokat szakértői úton bizonyítsa. A napló, illetve a teljesítési kimutatás, jelentés hiánya többletbizonyítási nehézséget okoz számára, mely a perben elvégzett kiegészítő szakértői bizonyítás útján azonban eredményesen pótolható volt. Az elsőfokú bíróság e tekintetben helyes mérlegelésen alapuló döntéssel a szakértői véleményt elfogadva határozta meg a felperesnek még járó díjösszeget, az elsőfokú ítélet [32] bekezdésében levezetett elszámolással az ítéltábla a jogalap és az összecszerűség tekintetében teljes mértékben egyetért.

[54] Az ennek alapjául szolgáló szakértői bizonyítás kellő körültekintéssel, szabályszerűen folyt le, a szakértői vélemény mellékleteiből kitűnik, hogy a szakértő a

tervdokumentáció, az alperes által vezetett építési napló, valamint helyszíni felmérésről készített kimutatás egybevetésével pontosan meg tudta határozni, hogy milyen helyszíneken, milyen hosszban készített a felperes alperes által el nem fogadott kivitelezéseket, melyekre díjazást nem kapott. Az alperes ezért ezen tételek ellenértékének megfizetésére köteles a szakértő által elvégzett utólagos tételes felmérés adatai szerint, és az általa igényelt legalacsonyabb szerződési egységgel kiszámított összegek erejéig, melyeket az elsőfokú bíróság helyesen 5 430 820 forintban összesített.

[55] Az alperes a megismételt eljárásban már pontosított módon, vagyis beszámítási kifogás útján kívánt érvényesíteni 4 766 551 forint, állítása szerint felperessel szemben fennálló kárigényt, mely hibás felperesi teljesítés miatt merült fel. Emellett a vállalkozási szerződés váratlan, azonnali felmondása, illetve a felperes munkavégzésének egyoldalú megszakítása folytán szükségessé vált rendkívüli munkaszervezésre felszámított költségek miatt ugyancsak kártérítés címén 18%-os rezsitérítést is fel kívánt számítani az eredetileg megjelölt 4 039 450 forint követelés után.

[56] Az erre nézve lefolytatott szakértői bizonyítás-kiegészítést az elsőfokú bíróság úgy értékelte, hogy az nem támasztotta alá kétséget kizáró módon a felperesi hibás teljesítés körét, a javítások szükségességét, mértékét és az ezzel kapcsolatos költségek felmerülését sem tudta tételesen meghatározni. A bíróság alperes terhére értékelte a bizonyítottság hiányát [Pp. 265. § (1) bekezdés], és a beszámítási kifogást ezért ítélte alaptalannak.

Az ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdés a) és c) pont szerinti felülbírálati jogkörrel élve az e tekintetben lefolytatott szakértői bizonyítás eredményét az elsőfokú bíróságtól eltérően értékelte, mivel a szakértői véleményt alkalmasnak találta a beszámítási kifogás részbeni megalapozásához. A szakvéleményből kitűnik, hogy a szakértő áttekintette a teljes, több kötetes alperesi építési naplót, valamint az alperesi hibajegyzékeket. Kétségtelen, hogy azok tételes egybevetésére nem volt mód, ugyanakkor a szakértő tudott differenciálni az egyes hibacsoportok tekintetében, ezt jelzi, hogy pl. a fedlapcserét nem fogadta el. Emellett külön-külön tudta csoportosítani a felperes levonulása után felmerült kézi, illetve gépi munkadíjakat, valamint a szállítási költségeket, és így határozta meg összesen 3 121 450 forintban az alperesi kimutatás szerinti azon javítási költségeket, melyek a felperes munkaterületről levonulása után merültek fel. Ezen összegre vonatkozóan szakértői becsléssel 70%-os arányra tette a javítási munkák valós, lehetséges értékét. Ezzel a szakértő lényegében kárbecslést alkalmazott és a javítási költségek vonatkozásában egyfajta átalány kárösszeget határozott meg. Az alperesi kimutatásban szereplő költségek 30%-os arányú csökkentését a táblázatok hiányosságai indokolták.

[57] Itt jegyzi meg az ítéltábla, hogy a felperes munkaterületről történt levonulásakor az alperes is mulasztott, amikor az építési naplóban hibalistát nem szerepeltetett, a munkaterület visszavételekor fennálló helyzetet nem dokumentálta olyan pontossággal, ami utólagos szakértői ellenőrzéssel tételesen lehetővé tette volna az általa állított hibás teljesítési elemek felmérését. Mindezekre tekintettel indokolt az arányos csökkentése az egyébként írásban, a bíróság szintjén dokumentált felperesi hibás teljesítéssel kapcsolatos költségeknek. Az utólagos tételes felmérés lehetőségének hiányában elfogadható módszer a szakértői kárbecslés és ez alapján 2 185 015 forint összegű alperesi beszámítási igényt az ítéltábla megalapozottnak találta azzal, hogy ennek további 18%-kal történő emelése is indokolt a szakértő által elfogadott rezsi többletköltség átalány miatt, mely a

felperes jogviszonyt megszakító jogellenes magatartása (levonulása a munkaterületről) miatti szervezési többletként merült fel az alperes oldalán. A fentiekből következően az ítéltábla álláspontja szerint a felek közötti helyes elszámolás úgy alakul, hogy a felperesnek még járó 5 430 820 forint díjból a beszámítás folytán levonandó a rPtk. 310. § szerinti jogalapon alperest megillető 2 578 317 forint. A két összeg különbsége 2 852 503 forint, melynek megfizetésére – a késedelmi kamattal együtt – az alperes vállalkozói díj címén köteles felperes irányában.

[58] A kifejtettekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdés alkalmazásával részben megváltoztatta és az alperes által felperes javára fizetendő marasztalás összegét 2 852 503 forint és járulékaira leszállította. A részbeni megváltoztatás folytán a peres felek első- és másodfokú pernyertességi, pervesztességi aránya nagyságrendileg megegyező lett, ezért egyenlő arányban kell a részítéletben meghatározott le nem rótt eljárási illetékeket megfizetniük, valamint a perben felmerült összes perköltséget viselniük.

[59] A megelőző eljárásokban felmerült, le nem rótt első- és másodfokú eljárási illetékek együttes összege 680 000 forint volt (Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.181/2021/5. számú részítélet rendelkező rész 2. oldal 4. bekezdés). Ebből kiindulva az elsőfokú bíróság által megállapított illetékfizetési kötelezettségeket a peres felek esetében úgy változtatta meg az ítéltábla, hogy egyaránt 340 000 forint terhelje őket. A megismételt eljárásban hozott elsőfokú ítélet elleni újabb fellebbezés az 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 51. § (1) bekezdése folytán illetékmentes volt, ezért további fellebbezési illetékről az ítéltáblának nem kellett rendelkeznie.

[60] Az alapeljárásban, illetve a megismételt eljárásban 1 257 467 forint, továbbá 991 000 forint, összesen 2 248 467 forint szakértői és tanúdíj merült fel, ebből a felperes 800 000 forintot előlegezett, míg alperesre 1 448 467 forint esett. Ezen költség egyenlő arányú megosztása érdekében, hogy mindkét fél 1 124 233 forintot viseljen, a felperesnek még 324 233 forint perköltségtérítést kell fizetnie alperes javára.

[61] A hatályon kívül helyező rendelkezésben megállapított perköltségek (ügyvédi munkadíjak), valamint a megismételt eljárásban felmerült ilyen költségek nagyságrendileg megegyezők, ezért ezen első- és másodfokú költségeiket a peres felek maguk viselik [Pp. 83. § (2) bekezdés].

Szeged, 2023. január 9.

...

Dr Hámori Attila s.k.
a tanács elnöke

Dr. Dobler László s.k.

előadó bíró

Dr. Tolna András s.k.
bíró